

Cours de tibétain - groupe lecture - leçon 25

Le sūtra avec lecture analytique

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ལྷ་ག་མ་ཉི་མ་རྣམས་ལ་མེ་ཏུ་མི་དུ་ཡ། བོད་སྐད་དུ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྣང་
སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྤྲུག་འཚལ་ལོ། །སྤྲུ་བསམ་བརྗོད་མེད་ཤེས་རབ་པ་རོལ་མིན། །མ་
སྤྲུས་མི་འགགས་ཀྱི་མ་མཁའ་འོ་བོ་ཉིད། །སོ་སོ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ཡུལ་བ། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་
ལ་སྤྲུག་འཚལ་ལོ། །

[སྤྲུ་ + བསམ་ + བརྗོད་ + མེད་] [ཤེས་རབ་ + པ་རོལ་ + བྱིན།] [[མ་ + སྤྲུས་] [མི་ + འགགས་] [ཀྱི་
མ་མཁའ་ + འོ་ + འོ་ + ཉིད།] [སོ་སོ་ + རང་རིག་ + ཡེ་ཤེས་] [སྤྱོད་ཡུལ་ + བ།] [[དུས་ + གསུམ་]
[རྒྱལ་བ་ + འི་ + ཡུམ་] + ལ་ [སྤྲུག་ + འཚལ་ + ལོ།]།

སྤྲུ་བསམ་བརྗོད་མེད་ non-expressible, pensable ou énonçable • ཤེས་རབ་ vertu de sagesse • པ་རོལ་མིན་
transcendante • མ་སྤྲུས་ non-née • མི་འགགས་ non-limitée • ཀྱི་མ་མཁའ་ espace • འོ་བོ་ཉིད་ essence
même • སོ་སོ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ sagesse primordiale de sa propre conscience auto-connaissante •
domaine d'expérimentation • དུས་གསུམ་ trois temps • རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ mère des bouddhas • ལ་ à
elle • སྤྲུག་འཚལ་ལོ་ rendre hommage

འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བྱ་ཚོད་སུང་པོའི་རི་ལ་དགོ་སྤོང་
གི་དགོ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགོ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་། །ཐབས་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ།
དེའི་ཆེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཟབ་མོ་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྦྱོམས་པར་བཞུགས་
སོ། །

[འདི་ + སྐད་] [བདག་ + གིས་] > [ཐོས་པ་] [དུས་ + གཅིག་] + ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ + [རྒྱལ་པོ་ +
འི་ + ཁབ་] བྱ་ཚོད་ [སུང་པོ་ + འི་ + རི་] + ལ་ [དགོ་སྤོང་ + གི་ + དགོ་འདུན་ + ཆེན་པོ་] + དང་། {བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ + འི་ + [དགོ་འདུན་ + ཆེན་པོ་]} + དང་། [[ཐབས་ + ཅིག་ཏུ་ + བཞུགས་] + ཏེ། [དེ་ +
འི་ + ཆེ་] བཅོམ་ལྷན་འདས་ { [ཟབ་མོ་ + སྤང་བ་] + { [ཞེས་ + བྱ་བ་] + འི་ + ཚོས་} + ཀྱི་ + [རྣམ་
གྲངས་ + ཀྱི་ + ཉིང་དེ་འཛིན་]} + ལ་ [སྦྱོམས་པ་ + ར་ + བཞུགས་ + སོ།]།

འདི་སྐད་ cette parole • བདག་གིས་ moi (acteur) • ཐོས་པ་ entendue • དུས་གཅིག་ན་ à un moment • བཅོམ་
ལྷན་འདས་ Baghavan • རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ royaume • བྱ་ཚོད་ vautour • སུང་པོའི་རི་ montagne de
l'amoncellement • དགོ་སྤོང་གི་དགོ་འདུན་ཆེན་པོ་ là, grande assemblée de sangha • et • བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ bodhisattva • de • དགོ་འདུན་ཆེན་པོ་ grande sangha • et • ཐབས་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་ demeurant
ensemble • དེའི་ཆེ་ à ce moment • བཅོམ་ལྷན་འདས་ Baghavan • ཉིང་དེ་འཛིན་ une absorption • ཞེས་བྱ་བ་
appelée • ཟབ་མོ་སྤང་བ་ “profonde illumination” • en cela • སྦྱོམས་པར་བཞུགས་ établi en parfait
équilibre

ཡང་དེའི་ཚེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོ་འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 བ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཟབ་མོའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་བཟླ་ཞིང་། སྤྱང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་
 ལྟོང་པར་རྣམ་པར་བཟླ་ལོ། །

ཡང་ [དེ + འི་ + ཚེ་] [བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ + {[སེམས་དཔའ་ + ཚེན་པོ་] [འཕགས་པ་ + སྐྱུན་རས་
 གཟིགས་ + དབང་ཕྱག་]} [ཤེས་རབ་ + ཀྱི་ + བ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ + ཟབ་མོ་] + འི་ [སྤྱོད་པ་ + ཉིད་] < ལ་
 [རྣམ་པར་ + བཟླ་] < ཞིང་། [སྤྱང་པོ་ + ལྔ་པོ་ + དེ་དག་] < ལ་ + ཡང་ [རང་བཞིན་ + ཀྱིས་] [སྟོང་
 པར་ + རྣམ་པར་ + བཟླ་] ལོ། །

ཡང་ encore • དེའི་ཚེ་ à ce moment • བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ bodhisattva • སེམས་དཔའ་ཚེན་པོ་ grand
 bodhisattva • འཕགས་པ་ noble • སྐྱུན་རས་གཟིགས་ Tchenrézi • དབང་ཕྱག་ puissant • ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་
 པ་ vertu de sagesse transcendante • ཟབ་མོ་ profonde • སྤྱོད་པ་ཉིད་ en l'expérience même • ལ་
 part. oblique • རྣམ་པར་ complètement • བཟླ་ regarder • ཞིང་ part. de conjonction] སྤྱང་པོ་
 agrégat • ལྔ་པོ་ cinq • དེ་དག་ les • ལ་ part. oblique • ཡང་ encore • རང་བཞིན་ nature • ཀྱིས་ part.
 instrumentale • སྟོང་པ་ vide • རྣམ་པར་བཟླ་ complètement regardé

དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བུས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོ་
 འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྐྱས་སོ། རིགས་ཀྱི་བུ། རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་
 ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཟབ་མོའི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པར་འདོད་པ་དེས་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ།

དེ་ནས་ [སངས་རྒྱས་ + ཀྱི་ + མཐུས།] + ས། > | [ཚེ་དང་ལྡན་པ་ + ཤུ་རི་ + འི་ + བུ།] + ས། [བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔའ་ + སེམས་དཔའ་ + ཚེན་པོ་] [འཕགས་པ་ + སྐྱུན་རས་གཟིགས་ + དབང་ཕྱག་] < ལ་ [འདི་ +
 སྐད་ + ཅེས་] སྐྱས་ + སོ། [རིགས་ + ཀྱི་ + བུ།] [རིགས་ + ཀྱི་ + བུ་འམ་] [རིགས་ + ཀྱི་ + བུ་མོ་]
 གང་ལ་ལ་ { [ཤེས་རབ་ + ཀྱི་ + བ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ + ཟབ་མོ་] + འི་ + [སྤྱོད་པ་ + སྤྱད་པར་འདོད་པ་]} +
 དེས་ > ཇི་ལྟར་ [བསྐྱབ་པར་བྱ།]

དེ་ནས་ ensuite • སངས་རྒྱས་ Bouddha • ཀྱི་ génitif • མཐུས་ force, puissante • ས་ part. ergative | ཚེ་དང་
 ལྡན་པ་ vénérable • ཤུ་རིའི་བུ་ fils de Shari ས་ part. ergative | བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ bodhisattva • སེམས་
 དཔའ་ཚེན་པོ་ grand bodhisattva • འཕགས་པ་ noble • སྐྱུན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་ puissant Tchenrézi • ལ་
 part. oblique • འདི་སྐད་ cette parole • ཅེས་ part. discours rapporté • སྐྱས་ exprimer, énoncer སོ་
 part. finale | རིགས་ཀྱི་བུ་ fils de noble famille | རིགས་ཀྱི་བུ་ fille de noble famille • འམ་ ou • རིགས་
 ཀྱི་བུ་མོ་ fille de noble famille • གང་ལ་ལ་ qui que ce soit • ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ vertu de sagesse
 transcendante • ཟབ་མོ་ profonde • འི་ génitif • སྤྱོད་པ་ expérimenter, jouir de • སྤྱད་པར་འདོད་པ་
 souhaiter expérimenter ou jouir de (syntagme verbal) • དེས་ cela (agent) • ཇི་ལྟར་ de cette
 manière • བསྐྱབ་པར་བྱ་ s'entraîner, apprendre]

དེ་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་དབང་
 ལྷག་གིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་ར་དུ་ཉིདེ་བྱ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། ། ཤུ་རིེ་བྱ་རིགས་ཀྱི་བྱུངས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་
 གང་ལ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོའི་སྦྱོད་པ་སྦྱད་པར་འདོད་པ་དེས་འདི་ལྟར་རྣམ་པར་བཟླ་བར་བྱ་
 རྟེ། སྤང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྦོང་བར། །ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བཟླ་འོ། །

[དེ་ + སྐད་ + ཅེས་] [སྒྲུས་པ་ + དང་།] [བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་] [སེམས་དཔའ་ + ཆེན་པོ་] [འཕགས་
 པ་ + སྐྱུན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་] + གིས་ > [ཆེ་དང་ལྡན་པ་] [ཤུ་ར་དུ་ཉིདེ་བྱ་] < ལ་ [འདི་སྐད་ཅེས་]
 [སྒྲུས་ + སོ།] [ཤུ་རིེ་+བྱ་] {[རིགས་ཀྱི་བྱ་+འཕྲུག་]} [རིགས་+ཀྱི་+བྱ་མོ་] [གང་ལ་ལ་] [ཤེས་རབ་+ཀྱི་
 +པ་རོལ་+ཏུ་+བྱིན་པ་] [ཟབ་མོ་+འི་+སྦྱོད་པ་] [སྦྱད་པ་+ར་+འདོད་པ་] དེས་ > [འདི་ལྟར་] [རྣམ་པར་
 +བཟླ་བར་+བྱ་] རྟེ། [སྤང་པོ་ + ལྷ་པོ་] [དེ་དག་ + ཀྱང་།] [རང་བཞིན་] གྱིས་ > [སྦོང་བར་+ར།] །[ཡང་
 དག་པར་] [རྗེས་+སུ་+བཟླ་འོ།] །

དེ་ cette སྐད་ parole ཅེས་ dite སྒྲུས་པ་ énoncée དང་ et། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ bodhisattva སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ grand
 bodhisattva འཕགས་པ་ ārya སྐྱུན་རས་གཟིགས་ Tchenrézi དབང་ལྷག་ puissant གིས་ qui ཆེ་དང་ལྡན་པ་ vénérable ཤུ་ར་
 དུ་ཉིདེ་བྱ་ fils de Shari ལ་ pour, vers, à འདི་སྐད་ཅེས་ cette parole qui a été dite སྒྲུས་སོ་ a été énoncée། ཤུ་རིེ་
 བྱ་ fils de Shari རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱུངས་ fils de noble famille, ainsi རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ fille de noble famille གང་ལ་ལ་ qui
 que ce soit ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ sagesse transcendante ཟབ་མོའི་སྦྱོད་པ་ activité profonde སྦྱད་པར་འདོད་པ་
 désirer expérimenter l'activité དེས་ celle-ci qui འདི་ལྟར་ de cette façon རྣམ་པར་ parfaitement བཟླ་བར་བྱ་
 faire voir རྟེ། སྤང་པོ་ལྷ་པོ་ les cinq agrégats དེ་དག་ཀྱང་ eux aussi། རང་བཞིན་ naturellement གྱིས་ de cette
 façon (instrument) སྦོང་བར་ regarder cela། །ཡང་དག་པར་ parfaitement རྗེས་སུ་བཟླ་འོ་ voir grandement། །

གཟུགས་སྦོང་བའོ། [སྦོང་བ་ཉིད་]གཟུགས་སོ། [གཟུགས་ལས་སྦོང་བ་ཉིད་]གཞན་མ་ཡིན། [སྦོང་བ་ལས་
 ཀྱང་གཟུགས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། [དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་རྣམས་སྦོང་བའོ།

[གཟུགས་སྦོང་བ་འོ།] [[སྦོང་བ་ཉིད་] + [གཟུགས་སོ།] [[གཟུགས་ + ལས་] [སྦོང་བ་ཉིད་] + [གཞན་ +
 མ་+ཡིན།] [[སྦོང་བ་ + ལས་] + ཀྱང་ { [གཟུགས་ + གཞན་ + [མ་+ཡིན་+ནོ།]] [དེ་བཞིན་ + དུ་]
 [ཚོར་བ་ + དང་།] [འདུ་ཤེས་ + དང་།] [འདུ་བྱེད་ + དང་།] { [རྣམ་པར་ + ཤེས་པ་] + རྣམས་} [སྦོང་
 བ་འོ།]

གཟུགས་ forme སྦོང་བའོ་ vide། [སྦོང་བ་ཉིད་] vacuité གཟུགས་སོ་ forme། [གཟུགས་ forme ལས་] à partir སྦོང་བ་ཉིད་
 vacuité གཞན་ autre མ་ཡིན་ n'est pas། [སྦོང་བ་ vacuité ལས་] à partir ཀྱང་ aussi གཟུགས་ forme གཞན་ autre མ་
 ཡིན་ n'est pas ནོ། [དེ་བཞིན་དུ་] de la même manière ཚོར་བ་ sensation དང་ et། འདུ་ཤེས་ perception དང་ et།
 འདུ་བྱེད་ notion དང་ et། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ conscience རྣམས་ pluriel སྦོང་བའོ་ vide, vacuité།

ལྷ་རིའི་བུ་དེ་ལྷ་ར་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྣང་བ་ཉིད་དེ། མཚན་ཉིད་མེད་པ། མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། ཇི་མ་
 མེད་པ། ཇི་མ་དང་བྲལ་བ་མེད་པ། ཇི་བ་མེད་པ། གང་བ་མེད་པའོ། ལྷ་རིའི་བུ་དེ་ལྷ་བས་ན། སྣང་བ་
 ཉིད་ལ་གཟུགས་མེད། ཚོར་བ་མེད། འདུ་ཤེས་མེད། འདུ་བྱེད་རྣམས་མེད། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད།
 མིག་མེད། རྣ་བ་མེད། ལྷ་མེད། ལྗེ་མེད། ལུས་མེད། ཡིད་མེད། གཟུགས་མེད། སྒྲ་མེད། ཇི་མེད།
 རོ་མེད། རེག་བྱ་མེད། ཚོས་མེད་དོ།

[ལྷ་རིའི་ + བུ] དེ་ལྷ་ར་ [ཚོས་ + ཐམས་ཅད] [སྣང་བ་ + ཉིད] དེ། [མཚན་ + ཉིད] [མེད་ + པ།]
 [མ་སྐྱེས་+པ།] [མ་འགགས་+པ།] [ཇི་མ་+མེད་པ།] [ཇི་མ་+དང་+བྲལ་བ་+མེད་པ།] [ཇི་བ་+མེད་
 པ།] [གང་བ་+མེད་པའོ།] [ལྷ་རིའི་+བུ] [དེ་+ལྷ་བ་+ས་+ན།] [སྣང་བ་ཉིད] < ལ་ [གཟུགས་+མེད།]
 [ཚོར་བ་+མེད།] [འདུ་ཤེས་+མེད།] [འདུ་བྱེད་+རྣམས་+མེད།] [རྣམ་པར་ཤེས་པ་+མེད།] [མིག་+མེད།]
 [རྣ་བ་+མེད།] [ལྷ་+མེད།] [ལྗེ་+མེད།] [ལུས་+མེད།] [ཡིད་+མེད།] [གཟུགས་+མེད།] [སྒྲ་+མེད།]
 [ཇི་+མེད།] [རོ་+མེད།] [རེག་བྱ་+མེད།] [ཚོས་+མེད་+དོ།]

ལྷ་རིའི་བུ་ fils de Shari, Śāradvatīputra དེ་ལྷ་ར་ ainsi, de cette façon ཚོས་ཐམས་ཅད་ tous les phénomènes
 སྣང་བ་ཉིད་ vacuité དེ་ cela། མཚན་ཉིད་ caractéristique མེད་པ་ il n'y a pas། མ་སྐྱེས་པ་ non-naissance། མ་འགགས་
 པ་ non-obstruction ། ཇི་མ་ impureté མེད་པ་ il n'y a pas། ཇི་མ་དང་བྲལ་བ་ sans impureté མེད་པ་ il n'y a pas།
 ཇི་བ་ diminution མེད་པ་ il n'y a pas། གང་བ་ augmentation མེད་པའོ་ il n'y a pas། ལྷ་རིའི་བུ་ Śāradvatīputra
 དེ་ལྷ་བས་ན་ c'est pourquoi, de ce fait, considérant les choses ainsi ། སྣང་བ་ཉིད་ལ་ en la vacuité གཟུགས་
 མེད་པ་ il n'y a pas། ཚོར་བ་ sensation མེད་པ་ il n'y a pas། འདུ་ཤེས་ perception, notion མེད་པ་ il n'y a pas།
 འདུ་བྱེད་ formation karmique རྣམས་ pluriel མེད་པ་ il n'y a pas། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ consciences ordinaires མེད་པ་
 il n'y a pas། མིག་ oeil མེད་པ་ il n'y a pas། རྣ་བ་ oreille མེད་པ་ il n'y a pas། ལྷ་ nez མེད་པ་ il n'y a pas། ལྗེ་ langue
 མེད་པ་ il n'y a pas། ལུས་ corps མེད་པ་ il n'y a pas། ཡིད་ mental མེད་པ་ il n'y a pas། གཟུགས་ forme མེད་པ་
 il n'y a pas། སྒྲ་ sons མེད་པ་ il n'y a pas། ཇི་ odeur མེད་པ་ il n'y a pas། རོ་ goût, saveur མེད་པ་ il n'y a pas། རེག་བྱ་
 expérience tactile, touché མེད་པ་ il n'y a pas། ཚོས་ dharma, phénomène མེད་དོ་ il n'y a pas།

མིག་གི་ཁམས་མེད་པ་ནས། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་མེད་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་མེད་དོ།
 མ་རིག་པ་མེད། མ་རིག་པ་ཟད་པ་མེད་པ་ནས། རྣ་ཤི་མེད། རྣ་ཤི་ཟད་པའི་བར་དུ་ཡང་མེད་དོ། དེ་བཞིན་
 དུ་སྐྱུག་བསྐྱལ་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་མེད། ཡེ་ཤེས་མེད། རྩོལ་བ་མེད།
 མ་རྩོལ་བ་ཡང་མེད་དོ།

{[མིག་+གི་+ཁམས་+མེད་པ་] + རྣས།} {[ཡིད་+ཀྱི་+ཁམས་] མེད་} {[ཡིད་+ཀྱི་+རྣམ་པར་ཤེས་པ་+འི་
 +ཁམས་]+ཀྱི་+བར་དུ་} + ཡང་ [མེད་+དོ།] [མ་རིག་པ་+མེད།] {[མ་རིག་པ་+ཟད་པ་+མེད་པ་] + རྣས།}
 རྣ་ཤི་+མེད། [རྣ་ཤི་+ཟད་པ་+འི་+བར་དུ་] + ཡང་ [མེད་+དོ།] [དེ་བཞིན་དུ་] [སྐྱུག་བསྐྱལ་བ་+དང་།]
 [ཀུན་འབྱུང་བ་+དང་།] [འགོག་པ་+དང་།] [ལམ་+མེད།] [ཡེ་ཤེས་+མེད།] [རྩོལ་བ་+མེད།] [མ་རྩོལ་

